

TÜRKİYE'NİN BRICS ÜYELİĞİ BAĞLAMINDA GELİR VERGİLERİ POLİTİKALARININ VE ORANLARININ ROLÜ

Şehnaz BODUR¹

Araştırma Makalesi	ÖZET
<p>Makale Süreci:</p> <p>Gönderme: 05/12/2024 Düzeltilme: 20/12/2024 Kabul: 25/12/2024 Yayın: 26/03/2025</p> <p>Bu makale kontrol edildi oranı: 12%</p> <p>JEL Kodları: K34, H20, H24,</p> 	<p>Türkiye'nin BRICS üyeliği çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi politikalarının yeniden gözden geçirilmesi, ülkenin küresel ekonomik iş birliği süreçlerinde daha güçlü ve etkin bir rol üstlenmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. BRICS ülkeleri, ekonomik büyümeyi teşvik eden, doğrudan yabancı yatırımları artıran ve gelir adaletini sağlamayı amaçlayan vergi politikalarını benimsemektedir. Türkiye'nin de bu doğrultuda adımlar atarak vergi oranlarını rekabetçi bir seviyeye çekmesi, yatırımcı dostu düzenlemeler oluşturması ve vergi sistemini küresel standartlara uyumlu hale getirmesi gerekmektedir. Son yıllarda Türkiye'de kurumlar vergisi oranlarında yapılan değişiklikler, hem yerli hem de yabancı yatırımcıları teşvik etmeyi ve kayıt dışı ekonomiyi azaltmayı hedeflemektedir. Gelir vergisi politikaları ise düşük gelir gruplarını destekleyerek gelir dağılımındaki eşitsizlikleri gidermeye yönelik şekillendirilmiştir. Ancak BRICS ülkelerinin uyguladığı düşük vergi oranları, vergi teşvikleri ve geniş kapsamlı muafiyetler, Türkiye ile kıyaslandığında daha avantajlı bir yatırım ortamı sunmaktadır. Bu durum, Türkiye'nin uluslararası piyasalarda daha güçlü bir konum elde edebilmesi için vergi sistemini daha esnek, öngörülebilir ve rekabetçi hale getirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin BRICS ülkelerinin vergi politikalarına uyum sağlaması, üyelik sürecinde hem ekonomik hem de siyasi açılardan önemli avantajlar elde etmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır. Türkiye'nin, vergi sistemini küresel eğilimler doğrultusunda yeniden düzenlemesi, sadece yatırım ortamını iyileştirmekle kalmayacak, aynı zamanda sürdürülebilir ekonomik büyümeye de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. BRICS ile uyumlu bir vergi reformu, Türkiye'yi uluslararası arenada daha rekabetçi hale getirerek, ekonomik kalkınma sürecine ivme kazandıracaktır.</p> <p>Anahtar Kelimeler: BRICS, Türkiye, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Vergi Politikası</p>
<p>THE ROLE OF INCOME TAX POLICIES AND RATES IN THE CONTEXT OF TURKEY'S BRICS MEMBERSHIP</p>	
Research Article	ABSTRACT
<p>Article Process:</p> <p>Submitted: 05/12/2024 Revised: 20/12/2024 Accepted: 25/12/2024 Available: 26/03/2025</p>	<p>Reevaluating Turkey's income and corporate tax policies within the framework of BRICS membership is of critical importance for the country to assume a stronger and more active role in global economic cooperation processes. BRICS countries adopt tax policies aimed at promoting economic growth, attracting foreign direct investments, and ensuring income justice. In this regard, Turkey must take steps to adjust its tax rates to a competitive level, implement investor-friendly regulations, and align its tax system with global standards. In recent years, changes in Turkey's corporate tax rates have aimed to encourage both domestic and foreign investors while also reducing the informal economy. Income tax policies, on the other hand, have been structured to support low-income groups and address income inequality.</p>

© Sorumlu Yazar/Corresponding author.

¹ Öğr. Gör. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Artova Meslek Yüksekokulu, sehnaz.bodur@gop.edu.tr, Tokat, Türkiye.

<p>This article checked by score: 12%</p> <p>JEL Codes: K34, H20, H24.</p>	<p>However, the lower tax rates, tax incentives, and extensive exemptions implemented by BRICS countries create a more attractive investment environment compared to Turkey. This situation necessitates making Turkey's tax system more flexible, predictable, and competitive in order to strengthen its position in international markets. In this context, aligning Turkey's tax policies with those of BRICS countries will provide significant economic and political advantages during the membership process. Reforming the tax system in line with global trends will not only improve the investment climate but also contribute significantly to sustainable economic growth. A tax reform in harmony with BRICS will enhance Turkey's competitiveness in the international arena and accelerate its economic development.</p> <p>Keywords: BRICS, Turkey, Income Tax, Corporate Tax, Tax Policy</p>
<p> Makale/Article Doi: 10.52703/ay.210</p>	<p>EXTENDED ABSTRACT</p> <p>The global economic system has been reshaped in recent years with the impact of emerging economies. BRICS (Brazil, Russia, India, China and South Africa), one of the important actors of this transformation, is a platform created to increase the influence of emerging economies in the world economy and strengthen their role in global decision-making mechanisms. While the BRICS countries attract attention with their economic size, population and natural resource wealth, they have become an important balancing factor in the international system with their economic and political cooperation among themselves. Turkey, with its geographical location, economic size and goal of becoming a regional power, considers joining international platforms such as BRICS as a strategic priority. In this context, the possibility of Turkey's BRICS membership is of great importance both in terms of strengthening economic relations and increasing its influence in the international system. However, such a membership process requires harmonization of Turkey's economic and financial policies with the practices of BRICS countries.</p> <p>BRICS brings together fast-growing emerging economies that make up a significant share of the world economy. These countries account for about 42% of the world's population and about 31.5% of global GDP. They also account for more than 20% of world trade. These indicators demonstrate the importance of BRICS in the international system in terms of economic growth and sustainable development. Most BRICS countries currently have higher real GDP growth rates than G7 countries. The average GDP growth rate of BRICS members today could reach between 189% and 205% by 2050, compared to the G7's average growth rate of 50%. The emergence of the BRICS (Brazil, Russia, India, China and South Africa) countries as major emerging powers is challenging existing important structures in the global economy. Therefore, there is an expectation that this restructuring could also take place in the area of taxation. Taxation is seen as a potential area for cooperation among BRICS countries.</p> <p>In the context of Turkey's BRICS membership, Turkey's income and corporate tax policies are critical for the country to effectively participate in global economic cooperation processes. This article examines the income and corporate tax policies of BRICS countries and discusses the adjustments that Turkey needs to make in order to achieve economic harmonization with these countries. The study analyzes in detail the effects of income and corporate tax rates on economic growth, international competition and social justice.</p> <p>Income tax policies among BRICS countries differ according to their economic structures and strategic objectives. While Brazil stands out with its low initial rates for low-income groups, China and South Africa tax upper-income groups at higher rates. India has high corporate tax rates despite offering technology and investment incentives. Russia applies a simple system with a flat-rate income tax structure. Turkey, on the other hand, aims to ensure vertical fairness with its progressive income tax tariff, but the initial rates applied to low-income groups are higher than in BRICS countries. This situation causes the tax burden in Turkey to be felt more by middle and low income groups.</p> <p>The BRICS membership process is of great importance in terms of Turkey's goal of increasing its effectiveness in the international economic arena and gaining a stronger position in global economic decision-making mechanisms. In this process, it is clear that Turkey's tax policies, especially corporate tax strategies, will play a decisive role in membership negotiations and efforts to deepen economic cooperation. BRICS countries have shaped their corporate tax policies to promote economic growth, attract investments and support regional development. In order for Turkey to achieve</p>

<p>License:</p> <p>This work is licensed under Creative Commons Attribution- NonCommercial 4.0 International License</p>	<p><i>economic alignment with these countries and develop a strategy in line with the investment attraction policies of BRICS countries, stability and competitiveness in corporate tax rates should be ensured. Considering the deterrent effect of high rates on foreign capital flows, Turkey has taken important steps in this area with the reforms implemented since 2006. However, the incentive-oriented tax policies in BRICS countries indicate that Turkey needs additional arrangements to position itself as a strong partner in this platform.</i></p> <p><i>BRICS membership is a strategic opportunity for Turkey to increase international capital flows, ensure efficiency in trade policies and have a say in global economic decisions. Turkey's harmonization of its income and corporate tax policies with BRICS countries will provide both economic and political advantages during the membership process.</i></p> <p><i>BRICS countries apply low corporate tax rates, investment discounts and various economic incentives to stimulate economic growth and support regional development. If Turkey develops strategies in line with these approaches, it will strengthen its competitive position within BRICS.</i></p> <p><i>For Turkey, BRICS membership is not only an economic cooperation but also an opportunity to play a more active role in shaping international capital flows and trade policies. In this context, corporate tax policies are a strategic tool to strengthen Turkey's position within BRICS. Increasing incentives for small and medium-sized enterprises, implementing attractive tax rates for high-tech investments and expanding tax breaks on a sectoral basis will enhance Turkey's negotiating power in the BRICS membership process.</i></p> <p><i>Harmonization of Turkey's income and corporate tax policies with the practices of BRICS countries will play an important role in achieving national development goals and increasing international competitiveness. Turkey's reforms in this process will not only support economic growth, but will also help Turkey become a stronger actor on the international platform through its BRICS membership. In this context, making income and corporate tax policies more investment-friendly and flexible will maximize economic and social benefits. Turkey's corporate tax policies will not only serve as a fiscal policy tool, but also as a bridge to support its goals of economic growth, attracting international investment and participating in major economic blocs such as BRICS.</i></p>
<p><i>Atıf Nasıl Yapılır?</i></p>	<p>BODUR Şehnaz (2025). "Türkiye'nin Brics Üyeliği Bağlamında Gelir Vergileri Politikalarının Ve Oranlarının Rolü", <i>Türk Dünyası Akademik Bakış Dergisi</i>, 5(9): 1- 27, DOI: 10.52703/ay.210.</p>
<p><i>How to Cite?</i></p>	<p>BODUR Şehnaz (2025). "The Role Of Income Tax Policies And Rates In The Context Of Turkey's Brics Membership", <i>Journal of Turkic World Academic Perspective</i>, 5(9): 1- 27, DOI: 10.52703/ay.210.</p>

GİRİŞ

Küresel ekonomik sistem, son yıllarda yükselen ekonomilerin etkisiyle yeniden şekillenmektedir. Bu dönüşümün önemli aktörlerinden biri olan BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika), gelişmekte olan ekonomilerin dünya ekonomisindeki etkisini artırmak ve küresel karar mekanizmalarındaki rollerini güçlendirmek amacıyla oluşturulmuş bir platformdur. BRICS ülkeleri, ekonomik büyüklükleri, nüfusları ve doğal kaynak zenginlikleri ile dikkat çekerken, kendi aralarındaki ekonomik ve politik iş birliğiyle uluslararası sistemde önemli bir denge unsuru haline gelmişlerdir. Türkiye, coğrafi konumu, ekonomik büyüklüğü ve bölgesel güç olma hedefiyle BRICS gibi uluslararası platformlara katılmayı stratejik bir öncelik olarak görmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin BRICS üyeliği olasılığı, hem ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesi hem de uluslararası sistemdeki etkisinin artırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, bu tür bir üyelik süreci, Türkiye'nin ekonomik ve mali politikalarının BRICS ülkelerinin uygulamalarıyla uyumlaştırılmasını gerektirmektedir.

Gelir vergisi politikaları ve oranları, ülkelerin ekonomik gelişiminde ve mali sürdürülebilirliğinde önemli bir rol oynamaktadır. Vergi oranları, hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar için belirleyici bir unsurken, gelir vergisi politikaları sosyal adaleti sağlama ve kamu finansmanını destekleme açısından kritik öneme sahiptir. BRICS ülkelerinin gelir vergisi politikaları ve oranları, bu ülkelerin ekonomik yapıları ve kalkınma stratejileri doğrultusunda şekillenirken, Türkiye'nin mevcut gelir vergisi uygulamaları ile bu ülkelerin politikaları arasında dikkat çekici farklılıklar bulunmaktadır.

Bu makale, Türkiye'nin BRICS üyeliği bağlamında gelir vergisi politikalarının ve oranlarının oynayabileceği rolü incelemeyi amaçlamaktadır. Gelir vergisi politikalarının uluslararası yatırım, ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma üzerindeki etkileri değerlendirilerek, Türkiye ile BRICS ülkelerinin uygulamaları karşılaştırılarak olası uyumlaştırma süreçleri tartışılacaktır. Bu bağlamda, Türkiye'nin gelir vergisi politikalarının BRICS üyeliği sürecindeki fırsatlar ve zorluklar ışığında ele alınması hedeflenmektedir.

1. BRICS'İN KÜRESEL EKONOMİ VE POLİTİKADAKİ ÖNEMİ

BRICS'in kuruluşu, küresel ekonomik ve siyasi iş birliğini güçlendirme hedefiyle şekillenen bir süreçtir ve bu süreç, resmî olarak Haziran 2009'da yapılan ilk zirveyle başlamaktadır. Ancak, bu zirveden önce de Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin arasında iş birliği nosyonunu geliştiren bir dizi önemli toplantı gerçekleştirilmiştir (Karakurt, 2016:194). BRIC, küresel ekonomide yükselen güçleri temsil eden bir kavramdır. Bu terim, ilk kez 2001 yılında Goldman Sachs ekonomisti Jim O'Neill tarafından kullanılmıştır. O'Neill, bu ülkelerin dünya ekonomisindeki artan etkisine dikkat çekmiş ve 21. yüzyılın başlarında ekonomik büyüme potansiyellerinin yüksek olduğunu öne sürmüştür. BRIC ülkeleri, geniş nüfusları, hızla büyüyen ekonomileri ve doğal kaynak zenginlikleri ile küresel ekonomik dinamiklerde önemli bir yer tutmaktadır. Terim, bu ülkelerin ekonomik büyüme hızlarının ve dünya ticaretindeki paylarının artacağını vurgulayan bir analiz sonucu ortaya çıkmıştır (Sachs, 2003:2).

BRIC kavramı, bu ülkelerin küresel ekonomideki rolünü, yatırım potansiyelini ve ekonomik etkileşimlerini vurgulamaktadır. 2010 yılında Güney Afrika'nın bu gruba katılmasıyla, BRIC terimi BRICS olarak değişmiştir. Güney Afrika'nın katılımı, Afrika kıtasını temsil eden bir unsur olarak bu grubun kapsayıcılığını artırmış ve ekonomik iş birliğini güçlendirmiştir. 2024 yılında Mısır, Etiyopya, İran, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri de topluluğa üye olarak katılmıştır. Ancak çalışmada bu yeni üye ülkelerin verileri yer almamaktadır. Bu ülkelerin verilerinin yer almamasının temel nedeni, analiz kapsamının ve veri setinin oluşturulduğu dönemde bu ülkelerin BRICS üyesi olmamasıdır. Çalışma, mevcut üye ülkelerin vergi politikaları ve uygulamaları üzerine odaklanmış olup, veri toplama ve değerlendirme süreçleri,

2024 öncesindeki BRICS yapısına göre şekillendirilmiştir. İlerleyen dönemlerde yapılacak çalışmalarda bu ülkelerin de veri setine eklenmesi ve BRICS topluluğuna katkılarının değerlendirilmesi planlanabilmektedir.

Son yıllarda gelişen ve büyüyen topluluğa yeni üyeler de katılmak için başvurmuştur. Türkiye de bu ülkeler arasında yer almaktadır. Siyasi, ekonomik ve stratejik işbirliği içinde olan BRICS ülkeleri, ilerleyen zamanlarda en güçlü topluluk olma yolunda ilerlemektedir. Bugün BRICS, küresel ekonomik düzenin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Bu ülkeler arasındaki iş birliği, ekonomik ilişkilerin yanı sıra politik ve stratejik alanlarda da etkili bir role sahiptir. Bu durum, BRICS'in dünya sahnesindeki etkisini daha da artırmaktadır.

1.1. Küresel Ekonomideki Yeri

BRICS, dünya ekonomisinin önemli bir kısmını oluşturan hızlı büyüyen gelişmekte olan ekonomileri bir araya getirmektedir. Bu ülkeler, dünya nüfusunun yaklaşık %42'sine ve küresel GSYH'nin yaklaşık %31,5'ine sahiptir. Ayrıca dünya ticaretinin %20'sinden fazlasını gerçekleştirmektedir. Bu göstergeler, BRICS'in ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınma açısından uluslararası sistemdeki önemini ortaya koymaktadır (The World Bank, 2019:28.11.2024). Çoğu BRICS üyesi ülke, şu anda G7 ülkelerinden daha yüksek reel GSYİH büyüme oranlarına sahiptir. Günümüzde BRICS üyelerinin ortalama GSYİH büyüme oranı, 2050 yılına kadar G7'nin ortalama %50 büyüme oranından %189 ila %205 arasında değişen oranlara ulaşabilmektedir. BRICS ülkelerinin büyük yükselen güçler olarak ortaya çıkması, küresel ekonomideki mevcut önemli yapıları zorlamaktadır. Bu nedenle, bu yeniden yapılandırmanın vergi alanında da gerçekleşebileceği beklentisi vardır. Vergilendirme, BRICS ülkeleri arasında işbirliği yapılabilecek potansiyel bir alan olarak görülmektedir (Kireenko, 2023:332).

BRICS ülkeleri, doğal kaynaklar, üretim ve hizmet sektörü gibi farklı alanlarda rekabet avantajlarına sahiptir. Örneğin, Çin üretim sektöründe liderken, Brezilya tarım ürünleri ve doğal kaynaklar açısından önemli bir ihracatçıyken, Güney Afrika Cumhuriyeti, imalat, turizm, madencilik ve tarım sektörlerindeki güçlü yapısıyla Afrika Kıtası'nın öne çıkan ekonomileri arasında yer almaktadır. Ayrıca, platin, altın, elmas, krom, manganez ve kobalt gibi zengin maden rezervleri sayesinde dünya genelinde dikkat çeken ülkelere biridir (Karakurt, 2016:194).

1.2. Vergi Politikalarındaki Rolü

Vergi politikası, bir devletin ekonomik ve sosyal hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla vergilendirme araçlarını planlama, düzenleme ve uygulama sürecini ifade etmektedir. Kamu

gelirlerini artırmanın yanı sıra gelir dağılımını dengelemek, ekonomik büyümeyi desteklemek, enflasyon ve işsizlik gibi ekonomik dengesizliklerle mücadele etmek ve çevresel sürdürülebilirliği teşvik etmek gibi çok boyutlu amaçlara hizmet etmektedir. Vergi politikası, doğrudan ve dolaylı vergiler aracılığıyla toplumun farklı kesimlerini etkilemektedir. Etkin bir vergi politikası, sadece gelir toplama aracı değil, aynı zamanda bir ülkenin ekonomik kalkınma ve toplumsal refah düzeyini artırmada kritik bir rol oynamaktadır.

BRICS ülkeleri, vergi politikaları ve uygulamaları konusunda da iş birliği yapmaktadır. Örneğin, BRICS ülkelerinin vergi idareleri arasında yıllık toplantılar düzenlenmekte ve vergi yönetimi konularında en iyi uygulamaların paylaşılması sağlanmaktadır. Kasım 2022'de BRICS ülkeleri, "*BRICS Ülkelerinden En İyi Vergi Uygulamaları*" adlı bir koleksiyon oluşturma kararı almış ve bu belgeyi her yıl güncelleyerek resmi web sitelerinde yayımlamayı planlamaktadır (BBC NEWS, 2024:28.11.2024).

Bu iş birliği, BRICS ülkelerinin vergi politikalarını uyumlu hale getirmeyi ve küresel vergi sisteminde daha adil bir temsil sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, BRICS ülkeleri arasında vergi politikaları ve oranları konusunda yapılan karşılaştırmalar, bu ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınma stratejilerinin şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Çin Devlet Vergi İdaresi (STA) tarafından önerilen ve diğer BRICS vergi otoriteleri tarafından onaylanan BRICS En İyi Vergi Uygulamaları (BBTP) vaka çalışmaları, bu toplantıda resmi olarak başlatılmış ve beş ülkenin öne çıkan vergi yönetimi uygulamaları sergilenmiştir. Bu girişimin arkasındaki fikir, BRICS vergi iş birliğinin ortak çabalarla oluşturulan özgün bir bilgi ürünü aracılığıyla kendi kapasite geliştirme ve topluluk oluşturma süreçlerini güçlendirmek ve aynı zamanda diğer ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin, fikir ve en iyi uygulamalarını teşvik etmektir (BRITACOM, 2022:25.11.2024). BRICS'in küresel ekonomi ve vergi politikaları üzerindeki etkisi, bu ülkelerin ekonomik büyüklükleri, ticaret hacimleri ve vergi iş birliği çabalarıyla giderek artmaktadır. Bu durum, BRICS'in uluslararası ekonomik ve finansal sistemdeki rolünü güçlendirmektedir.

Yıllık olarak gerçekleştirilen toplantılarda 2022 yılında vergi ile ilgili vaka çalışmaları başlatılmıştır. Başlatılan vaka çalışmaları 9 adet olup, Breziya'dan İşbirlikçi Uyum Programı (CONFIA)², Rusya'dan Vergi Borcu Yönetimi ve AEOI³ Verilerinin Etkin Kullanımı, Hindistan'dan Yüz Yüze Olmayan Vergi Yönetimi ve AIS⁴ ile Beyanname Güncellemeleri, Çin'den Bireysel Gelir Vergisi Akıllı Uyumlaştırması, Vergi Farkındalık Ayı ve İthal Mallar İçin Vergi ve Gümrük Fiyatlandırmasının Koordinasyonu ile Güney Afrika'dan Vergi Uyum

² CONFIA, "Cooperacion Financiera y Administrativa" (Mali ve İdari İşbirliği).

³ AEOI, "Automatic Exchange of Information" (Otomatik Bilgi Değişimi).

⁴ AIS, "Annual Information Statement" (Yıllık Bilgi Beyanı).

Değerlendirmesi ve İzleme gibi çeşitli konuları kapsamaktadır (BRICATOM, 2022(a):25.11.2024).

2. BRICS ÜLKELERİNDE GELİR VERGİSİ POLİTİKALARI VE ORANLARI

BRICS ülkeleri arasında doğrudan bir vergi uyumlaştırma çalışması bulunmamakla birlikte, bu ülkeler arasında iş birliğini geliştirmek amacıyla vergi politikaları ve uygulamalarına dair bir takım ortak çalışmalar yapılmaktadır. Çalışmada BRICS ülkeleri ve Türkiye'deki gelir vergisi politikaları karşılaştırılacaktır.

2.1. Brezilya'da Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

2000'li yıllara kadar Brezilya, kişisel gelir ve kazançların vergilendirilmesinde dolaysız vergilerin potansiyelini yeterince değerlendirememiştir. Bu dönemde daha çok dolaylı vergiler üzerinde değişiklikler yapılmış, ancak kapsamlı bir vergi reformu hayata geçirilememiştir. 2000 sonrası dönemde ise, vergi politikalarında belirli değişiklikler gerçekleştirilmiştir (Werneck, 2000:4). Ancak, Brezilya'nın vergi yapısındaki karmaşıklık ve bazı alanlardaki eksiklikler, kapsamlı bir vergi reformunun hayata geçirilmesini zorlaştırmıştır. Yapılan düzenlemelere rağmen, vergi sisteminin tamamen yeniden yapılandırılması ve daha etkin bir hale getirilmesi konusunda çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır.

Brezilya'da gelir vergisi, Federal Hükümet tarafından talep edilen ve uygulanan bir vergidir. Bu kapsamda, hem bireylerden hem de tüzel kişilerden tahsil edilmektedir. Vergi tahsilatı, bireylerin maaşlarından veya işletmelerin elde ettiği kazançlardan otomatik kesintiler yoluyla gerçekleştirilmektedir (Santana, Cruz & Silva, 2018:106). Gelir vergisi mükellefleri, bir önceki yıl elde ettikleri gelirlerini (örneğin maaş, emeklilik, kira geliri veya yatırımlar) beyan etmekle yükümlüdür. Beyan sırasında, mükellefler belirli masrafları bildirerek vergi yükümlülüklerini azaltabilmektedir. Gelir vergisi kesintisi olarak adlandırılan bu masraflar arasında tıbbi harcamalar, bakmakla yükümlü olunan çocuklar veya ebeveynler, eğitim masrafları, sosyal güvenlik katkıları ve bireysel emeklilik için yapılan katkılar yer almaktadır. Bu masraflar, beyan edilen gelirden düşülerek ödenecek vergi tutarını azaltma imkânı sağlamaktadır (IRPF, 2020:29.11.2024).

Tablo 1'de Brezilya'nın gelir vergisi tarife yapısı yer almaktadır. Brezilya'da gelir vergisi, gelir dilimlerine bağlı olarak farklı oranların uygulandığı bir sisteme dayanmaktadır. Bu sistemde, vergi oranları en düşük %7,5 ile başlayıp, gelir dilimlerinin artmasına paralel olarak %15, %22,5 ve en yüksek dilimde %27,5'e kadar çıkmaktadır. Aşamalı vergilendirme esasına göre, daha yüksek gelire sahip bireyler, gelirlerinin belirli bir kısmını daha yüksek oranlarda

vergilendirmekle yükümlüdür. Bu yapı, gelir eşitsizliğini azaltmayı ve yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi tahsil etmeyi hedefleyen bir vergi politikasını temsil etmektedir.

2024 yılı için Brezilya'da, mukim kişiler elde ettikleri gelirleri için %7,5'ten %27,5'e kadar artan oranlı tarife yapısına göre vergiye tabi tutulmaktadır. Brezilya gelir vergisi tarife yapısı Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: 2024 Yılı Brezilya Gelir Vergisi Tarife Yapısı

Kişisel Gelir Vergisi	Artan Oranlı Tarife Yapısı
1.903,98 R\$**a kadar	%0
1.903,98-2.826,65 R\$ arası	%7,5
2.826,65-3.751,05 R\$ arası	%15
3.751,05-4.664,68 R\$ arası	%22,5
4.664,68-R\$ üzeri	%27,5

Not: (*) Brezilya Reali.

Kaynak: Andréia dos Santos Santana, Wilma Cardoso Da Cruz and Ademir Da Silva (2018). Imposto de Renda Pessoa Física: Conceito ve Prensípios. *Revista Eletrônica Organizações e Sociedade*. v. 7, n. 8, 103-118.

Brezilya'da küçük ve mikro ölçekli işletmeler, Güney Amerika ülkelerinde olduğu gibi özel düzenlemelerle vergilendirilmektedir. İki milyondan fazla küçük işletme, 1996 yılında yürürlüğe giren ve "Simples" olarak adlandırılan basitleştirilmiş bir vergilendirme sistemi kapsamında yer almaktadır. Bu sistem, 2003 yılında gerçekleştirilen reformlarla "Supersimples" olarak geliştirilmiş ve federal, eyalet ve yerel yönetimlerin vergi otoritelerini içeren daha sade bir yapıya kavuşturulmuştur (Werneke, 2006:90). 2007 yılında, Brezilya hükümeti küçük işletmelerin vergi yüklerini hafifletmek amacıyla yeni düzenlemeler getirmiştir. Bu düzenlemeler kapsamında, yıllık gelirleri 240.000 BRL'ye kadar olan işletmeler vergiden muaf tutulmaktadır. Ayrıca, 240.000 BRL ile 2.400.000 BRL arasındaki yıllık gelirler için, kurumlar vergisi, IPI (Tüketim Vergisi), COFINS (SGK Katkı Fonu), PIS (Sosyal Entegrasyon Programı Fonu), ICMS (KDV), ISS (Hizmet Vergisi) ve sosyal güvenlik primleri gibi farklı vergi yükümlülükleri yerine tek bir vergi uygulanmaktadır (Da Silva, 2007: 29.11.2024).

Brezilya'da kurumsal işletmeler, net kârları üzerinden Kurumlar Vergisi (IRPJ) ve Sosyal Güvenlik Vergisi (CSLL) ödemektedirler. Genel olarak, Brezilya'daki Kurumlar Vergisi oranı %15'tir. Ancak, yıllık 240.000 BRL'yi aşan kazançlar için ek olarak %10 oranında bir vergi uygulanmakta, bu da vergi oranını iki aşamalı hale getirir ve artan oranlı bir vergilendirme yapısına işaret etmektedir. Kurumlar vergisinin yanı sıra, sosyal güvenlik sisteminin finansmanını desteklemek amacıyla, kurumlar vergisi matrahı üzerinden %9 oranında sosyal güvenlik vergisi alınmaktadır.

Bu nedenle, yıllık net 1.000.000 BRL kazanan bir işletmenin toplam kurumlar vergisi yükü, ortalama olarak %34 civarında hesaplanmaktadır. Bu oranların uygulanacağı kurumlar vergisi matrahı, brüt faaliyet kazancından aşağıdaki unsurlar düşülerek belirlenmektedir:

- Satın alınan mal ve hizmetlerin maliyeti
- Ticari ve idari harcamalar ile işletme masrafları
- İhtiyatlar ve geçmiş dönem zararları
- Tam mükellef kurumlarda iştirak kazançları

Bu unsurlar, vergi matrahının doğru bir şekilde tespit edilmesinde önemli rol oynamaktadır.

2.2. Çin'de Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

Çin de mevcut vergi sistemi, 1994 mali reformunun bir parçası olarak kurulmuş olup, ölçek, kapsam ve etkililik açısından önemli düzenlemeler içermektedir. Sistem, gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi (KDV) gibi temel vergi türlerini kapsamaktadır ve yerel yönetimlerle merkezi hükümet arasındaki gelir paylaşımını düzenleyen bir yapıya sahiptir. Çin'in vergi sistemi, ekonomik büyümeyi desteklemek, yatırımları çekmek ve rekabet gücünü artırmak gibi stratejik hedeflere odaklanmaktadır.

Vergiler, Çin için önemli bir gelir kaynağı olmanın yanı sıra, ekonomik ve sosyal kalkınma üzerinde önemli etkiler yaratan makroekonomik düzenlemeleri güçlendirmek amacıyla devlet tarafından kullanılan başlıca araçlardan birini oluşturmaktadır. 1994'te gerçekleştirilen vergi reformu ve takip eden yıllarda yapılan düzenlemeler, Çin'in sosyalist piyasa ekonomisiyle uyumlu bir vergi sistemi oluşturmasına imkân sağlamıştır. Bu gelişme, Çin'in ulusal ekonomisinin sürdürülebilir, hızlı ve sağlıklı bir şekilde büyümesini teşvik ederken, aynı zamanda mali gelirlerini artırmada kritik bir rol oynamaktadır (Yılmaz, 2020:47).

Çin'deki mevcut vergi sisteminde, gelir üzerinden alınan vergiler iki ana kategoriye ayrılmaktadır: İşletme Gelir Vergisi ve Kişisel Gelir Vergisi. Bu vergiler, hem kurumlar ve diğer ekonomik kuruluşlar tarafından elde edilen karlar üzerinden, hem de bireyler tarafından elde edilen gelirler üzerinden alınmaktadır. İşletme Gelir Vergisi ve Kişisel Gelir Vergisi, vergi sisteminde farklı gruplara yönelik uygulamalar içermektedir (Kaizencpa, 29.11.2024).

2019'dan bu yana, Çin'de yılda 183 gün veya daha fazla kalan ve artarda olarak altı aydan daha az süreyle ikamet eden yabancı kişiler, Çin Halk Cumhuriyeti vergi makamlarına bildirimde bulunarak, bir vergi anlaşması kapsamında korunma hakkına sahip olduklarını beyan etmeleri halinde, yabancı ülkeler veya kuruluşlar tarafından ödenen ücretler üzerinden

gelir vergisinden muaf tutulmaktadır (<https://www.pwccn.com/en/tax/publications/people-republic-of-china-tax-facts-2019.pdf>, 2019:29.11.2024).

2024 yılı için Çin'de, mukim kişiler elde ettikleri gelirleri için %3'ten %45'e kadar artan oranlı tarife yapısına göre vergiye tabi tutulmaktadır. Brezilya gelir vergisi tarife yapısı Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2: 2024 Yılı Çin Gelir Vergisi Tarife Yapısı

Kişisel Gelir Vergisi	Artan Oranlı Tarife Yapısı
36.000 RMB**'ye kadar	%3
36.000-144.000 RMB arası	%10
144.000-300.000 RMB arası	%20
300.000-420.000 RMB arası	%25
420.000-660.000 RMB arası	%30
660.000-960.000 RMB arası	%35
960.000 RMB üzeri	%45

Not: (*) RMB: (Ren Min Bi) Çin para birimi Yuan'dır ancak çoğunlukla RMB kullanılmaktadır.

Kaynak: PWC, "China, People's Republic of Individual- Taxes on personal income", <https://www.pwccn.com/en/services/tax/publications/people-republic-of-china-tax-facts-2019.html>, (Erişim Tarihi: 26.11.2024).

Çin'deki tüm işletmeler, yabancı yatırım girişimleri, yabancı ve yerli girişimler dâhil olmak üzere, tek mülkiyet ve ortaklıklar hariç olmak üzere kurumlar vergisi ödemekle yükümlüdür. Vergi mükellefi işletmeler, Çin'de kurulmuş veya başka bir ülkenin yasalarına göre kurulan ancak yönetimi veya kontrolü Çin'de bulunan işletmelerdir. Bu işletmeler, Çin sınırları içinde ve dışında elde ettikleri gelirler için kurumlar vergisi ödemektedirler. Dar mükellef işletmeler ise, yabancı bir ülkede kurulan ve fiili yönetimi veya kontrolü Çin dışında olan, ancak Çin'de bir varlığı olan veya olmayan işletmelerdir. Çin'de bir kuruluşu bulunan ancak yerleşik olmayan yabancı işletmeler, Çin içinde ve dışında elde ettikleri gelirler üzerinden kurumlar vergisi ödemekte, ancak bu işletmelerin Çin içindeki kuruluşla etkin bir bağlantısı olmayan gelirleri vergilendirilmemektedir. Çin'de merkezi olmayan işletmeler ise yalnızca Çin kaynaklı gelirleri üzerinden kurumlar vergisi ödemektedir (Rödl&Partner, 2016:3).

Çin'deki kurumlar vergisi oranı genellikle %25'tir, ancak bazı durumlarda farklı oranlar uygulanmaktadır:

- 1 milyon RMB'den daha az gelir elde eden işletmeler %25 kurumlar vergisi öderken, 1 milyon ile 3 milyon RMB arasında gelir elde eden işletmeler %20 oranında vergi ödemektedir.
- Yeni ve ileri teknoloji faaliyetleriyle ilgilenen ve devlet teşviki almaya hak kazanan işletmeler için kurumlar vergisi oranı %15'tir.
- İleri teknolojiye sahip kurumların kurumlar vergisi oranı da %15'tir.
- Çin'de merkezi bulunan ancak başka bir ülkede yerleşik olan işletmeler, elde ettikleri kâr üzerinden %25 oranında vergilendirilmektedir.

• Çin'de merkezi bulunmayan, ancak başka bir ülkede yerleşik olan işletmeler, elde ettikleri gelir üzerinden %10 oranında kurumlar vergisi ödemektedir (Rödl&Partner, 2016 (a)).

2.3. Rusya'da Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

Rusya, 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından, serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecinde vergi sistemini yeniden yapılandırmıştır. Ülkedeki gelir vergisi sistemi, zamanla çeşitli reformlara tabi tutulmuş ve bu reformlar, hem yerli hem de yabancı yatırımcılar için öngörülebilir ve şeffaf bir vergi düzeni sağlamayı amaçlamıştır. Rusya'nın vergi politikaları, ekonomik büyümeyi desteklemek, yerli üretimi teşvik etmek ve bütçe gelirlerini artırmak için çeşitli stratejilerle şekillenmiştir.

2001 yılı vergi reformu öncesi, Rusya'daki kişisel gelir vergisi sistemi üç gelir dilimine sahiptir. Bu dilimlerde marjinal kişisel gelir vergisi oranları %12, %20 ve %30 olarak uygulanıyordu. %12 oranı, ortalama ücretin yaklaşık %12'sinden %187'sine kadar olan gelirler için geçerlidir. Temettüer ise %15 oranında vergilendiriliyordu. Faiz gelirleri genel olarak vergilendirilmemekteydi. Emeklilik Fonu, Sosyal Sigorta Fonu, Sağlık Sigortası Fonu ve İşsizlik Fonu'na ayrı sosyal güvenlik katkı payları ödenmekteydi. Bu kapsamda, işveren için toplam katkı oranı %38,5, çalışan için ise %1 olarak belirlenmiştir. Bu oranlar, mükellefin gelirinine bağlı olmaksızın uygulanmaktaydı. Vergi reformunun ardından, sosyal güvenlik katkıları farklı bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır. İşverenin "*Birleşik Sosyal Vergisi*", emeklilik, sosyal, sağlık ve işsizlik fonlarına yapılan ayrı ayrı katkıların yerini almıştır. Yeni vergi, çalışanların gelirinine göre azalan oranlarda uygulanmaktadır; düşük ve ortalama gelirler için %35,6 (2005'te %40 [KPMG (2005)]), çok yüksek gelirler için ise %5 oranında belirlenmiştir (en yüksek oran 2002'de %2'ye düşürülmüştür). Çalışanların artık bu fonlara katkı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Vergi reformundan önce, ayrı sosyal güvenlik katkıları, iş gücü gelirin tanımıyla farklılıklar göstermekteydi. 2001 vergi reformu, bu karmaşıklıkları da ortadan kaldırmıştır (OECD, 2006:96).

2022 yılının Şubat ayında başlayıp devam etmekte olan Rusya-Ukrayna savaşı, Rusya'nın vergi politikalarında önemli değişikliklere neden olmuştur. Reform adı altında uygulamaya konulan vergi artışları, 2023 sonbaharındaki bütçe görüşmelerinde, özellikle savunma harcamalarının büyük ölçüde artacağı beklentisinin ortaya çıkmasıyla kaçınılmaz hale gelmiştir. Bunun yanı sıra, gelir vergisi ve kurumlar vergisindeki artış planları da kamuoyuna duyurulmuştur (Yüce, Akkaya, 2024:97). Rusya'da yapılan vergi reformları sonucunda diğer BRICS ülkelerinde olduğu gibi gelir vergisi tarifesi artan oranlı bir sisteme göre belirlenmiş ve gelir arttıkça daha yüksek oranlar uygulanmaya başlanmıştır. Tablo 3'te

bireyler için uygulanan gelir vergisi oranları ve gelir dilimlerine göre hesaplanan vergileri gösterilmektedir.

Tablo 3: 2024 Yılı Rusya Gelir Vergisi Tarife Yapısı

GELİR	VERGİ ORANI
0 ila 2,4 milyon RUBLE arası	%13
5 milyon RUBLE'nin 2,4 milyon RUBLE'si için 312 bin RUBLE, fazlası için	%5
20 milyon RUBLE'nin 5 milyon RUBLE'si için 702 bin RUBLE, fazlası için	%18
50 milyon RUBLE'nin 20 milyon RUBLE'si için 3.402 milyon RUBLE, fazlası için	%20
50 milyon RUBLE'den fazlası için	%22

Kaynak: Schneider Group, "Tax Reform in the Russian Federation", <https://schneider-group.com/en/news/countries/tax-reform-in-the-russian-federation/> (Erişim Tarihi: 26.11.2024).

Rus tüzel kişilikleri dünya çapındaki gelirleri üzerinden vergi ödemekte, ancak Rus vergi kanunları uyarınca ödenmesi gereken miktara kadar olan yabancı vergiler için kredi indirimini bulunmaktadır. Yabancı tüzel kişiler, Rusya'daki ticari faaliyetlerinden elde ettikleri gelirler ve Rus kaynaklarından elde ettikleri pasif gelirler üzerinden vergi ödemektedir. Rus yetkilileri, şahıs şirketlerini yasal bir tüzel kişilik olarak kabul etmemekte, ancak yine de vergi amaçlı olarak kayıtlı olmanız gerekmektedir. İşletmeler, Rusya'nın gelir vergisi kurallarına göre vergi ödemektedir. Bu nedenle, şahıs şirketleri Rusya'da kurumlar vergisi açısından bir avantaja sahiptir. Kurumlar vergisi beyannamesi sunmak zorunda değildirler. Ayrıca, Rus girişimciler, akredite gelire uygulanan birleşik vergi, basitleştirilmiş vergilendirme sistemi, birleşik tarım vergisi veya belirli ekonomik bölgelerde yaşayanlara sunulan bireysel vergi sistemi gibi alternatif bir Rus vergi sistemini seçme imkanına sahiptir.

Rusya'da limited şirketlerinde vergi oranları genellikle şirketin tercih ettiği vergi sistemine bağlıdır. Şirketler için birkaç seçenek bulunmaktadır:

- Genel vergilendirme sistemi
- Atanan gelir üzerinden tek bir vergi
- Basitleştirilmiş vergi sistemi (küçük işletmeler için)

Genel vergilendirme sisteminin tercih edilmesi durumunda, şirket aşağıdaki Rusya kurumlar vergilerini ödemektedir:

- Temel kurumlar vergisi oranı
- Şirket varlık vergisi
- Rusya katma değer vergisi
- Çalışanlar için gelir vergisi

Buna karşılık, kredilendirilmiş gelir üzerinden alınan tek vergi genellikle gelir vergisi, emlak vergisi ve Rus KDV'sinden muaftır. Bunun yerine, Rus kurumlar vergisi gerçek gelirden değil, her bir faaliyet için kârdan alınan sabit bir vergi olarak ödenmektedir. Ancak bu sistem Rusya'nın tüm bölgelerinde mevcut değildir ve kanunla tanımlanan belirli faaliyetleri kapsamaktadır. Bu özel sistemde, işletmeler her üç aylık dönemin sonunda vergi ödemektedirler. Tek Rus kurumlar vergisi oranı, kar gelirinin %20'dir. Ancak, vergi yükümlülükleri belediye yetkililerinin emriyle %7,5'e kadar düşebilmektedir (Expatica for International, 2024:01.12.2024).

2.4. Güney Afrika'da Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

Güney Afrika, gelir vergisi sistemini, varlıklı bireylerin ulusa destek olmak için daha büyük bir pay ödemesi gerektiği anlayışına dayalı olarak geliştirmiştir. Güney Afrika yasalarına göre, tüm işverenler, çalışanlarının vergi yükümlülüğüne bakılmaksızın, onları vergi mükellefi olarak kaydettirmek zorundadır. Güney Afrika'nın vergi sistemi, merkezi hükümet ve yerel yönetim olmak üzere iki düzeyde vergilendirme yapmaktadır. Güney Afrika'da vergilendirme sistemi, 1914 yılında Gelir Vergisi Yasası No. 28'in yürürlüğe girmesiyle duyurulmuş olup, bu yasanın kökeni 1895 tarihli Yeni Güney Galler Yasası'na dayanmaktadır. Yasa, zaman içinde birçok değişikliğe uğramış ve şu anda yürürlükte olan Gelir Vergisi Yasası No. 58, 1962 yılında düzenlenmiştir. Bu yasa; Bağış Vergisi, Normal Vergi, Şirketler üzerindeki İkincil Vergi gibi dört farklı türde gelir vergisi hükümlerini içermektedir. Güney Afrika Gelir Hizmetleri (SARS), vergi toplama işlemini devlet adına yürütmektedir. Merkezi hükümet; Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi, Katma Değer Vergisi (KDV) ve akaryakıt vergisi gibi vergileri toplarken, yerel yönetimler, kamu hizmetleri ücretlerini ve merkezi hükümetten ayrılan kaynakları toplamaktadır.

Güney Afrika'da gelir vergisi politikası, hem yerleşik hem de yerleşik olmayan kişiler için farklı uygulamalara sahiptir. Yerleşik kişiler dünya genelinde elde ettikleri gelir üzerinden vergilendirilirken, yerleşik olmayanlar sadece Güney Afrika kaynaklı gelir için vergi ödemektedir (Wadhwa & Mishra, 2019:22).

Kişisel gelir vergisi Güney Afrika'nın en büyük vergi geliri kaynağıdır ve 2021/22 yılında, toplam vergi geliri hasılatında %35,5 oranında katkıda bulunarak 2020/21 yılındaki %39,1'lik katkı payına göre %3,6'lık bir düşüş göstermektedir. Kişisel Gelir Vergisi, bireylerin ve tröstlerin vergilendirilebilir geliri (brüt gelirden muafiyetler ve izin verilen indirimler düşüldükten sonra kalan tutar) üzerinden alınan bir vergidir. Bu vergi, belirli bir değerlendirme yılı için belirlenmektedir. Vergilendirilebilir sermaye kazançları, Kişisel Gelir Vergisi kapsamında vergilendirilebilir gelirin bir parçasını oluşturmaktadır.

Kişisel Gelir Vergisi tahsilatı, üç vergilendirilebilir ödeme akışından oluşmaktadır:

- **Çalışanlar Vergisi (PAYE):** İşverenler tarafından çalışanlardan tahsil edilerek Güney Afrika Gelir İdaresi'ne (SARS) aylık olarak ödenmektedir.
- **Geçici Vergi:** Maaş, ödenek veya avans dışındaki gelir elde eden kişiler tarafından her altı ayda bir ödenmektedir.
- **Değerlendirme Vergisi:** Yıllık nihai vergi değerlendirmesi sonucunda ödenen vergidir (SARS, 2023:35).

Tablo 4, Güney Afrika'da kişisel gelir vergisi oranlarını ve gelir dilimlerine göre uygulanan vergi miktarlarını göstermektedir. Vergilendirme, artan oranlı bir sistemle çalışmakta olup, gelir arttıkça daha yüksek oranlar uygulanmaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Güney Afrika Gelir Vergisi Tarife Yapısı

GELİR	VERGİ ORANI
0 ila 237.100 ZAR* arası	%18
370.500 ZAR'ın 237.101 ZAR'ı için 42.678 ZAR, fazlası için	%26
512.800 ZAR'ın 237.100 ZAR'ı için 77.362 ZAR, fazlası için	%31
673.000 ZAR'ın 512.800 ZAR'ı için 121.475 ZAR, fazlası için	%36
857.900 ZAR'ın 673.000 ZAR'ı için 179.147 ZAR, fazlası için	%39
1.817.000 ZAR'ın 857.900 ZAR'ı için 251.258 ZAR, fazlası için	%41

Not: (*) Güney Afrika Rand'ı.
Kaynak: Pwc, "South Africa Corporate - Taxes on corporate income", <https://taxsummaries.pwc.com/south-africa/corporate/taxes-on-corporate-income>, (Erişim Tarihi: 24.12.2024).

Güney Afrika'da yerleşik bir şirket, gelir kaynağına bakılmaksızın dünya genelindeki gelirleri üzerinden Kurumlar Vergisi ödemekle yükümlüdür. Yerleşik olmayan şirketler ise yalnızca Güney Afrika kaynaklı gelir üzerinden vergilendirilmektedir. 31 Mart 2023'ten önce sona eren vergi yıllarında, hem yerleşik hem de yerleşik olmayan şirketlerin kurumsal gelirlerine uygulanan kurumlar vergisi oranı sabit %28'dir. Bu oran, 31 Mart 2023 veya sonrasında sona eren değerlendirme yılları için %27'ye düşürülmüştür. Belirli şartları karşılayan küçük işletmeler (örneğin, yalnızca gerçek kişilerden oluşan üyeler/sahipler ve toplam geliri 20 milyon ZAR'ı aşmayanlar) için, 1 Nisan 2024 ile 31 Mart 2025 arasında sona eren vergi yılları için geçerli olan oranlar şunlardır:

- Vergiye tabi gelirin ilk 95.750 ZAR'ı için %0
- 95.750 ZAR'ı aşan ancak 365.000 ZAR'ı geçmeyen vergiye tabi gelir için %7
- 365.000 ZAR'ı aşan ancak 550.000 ZAR'ı geçmeyen vergiye tabi gelir için 18.848 ZAR + %21
- 550.000 ZAR'ı aşan vergiye tabi gelir için 57.698 ZAR + %27

Bazı sektörler, örneğin altın madenciliği ve uzun vadeli sigorta, için özel kurumlar vergisi oranları uygulanmaktadır. Çok küçük şirketlerin uyum maliyetlerini azaltmak için ciro bazlı bir varsayımsal vergi mevcuttur. Yıllık cirosu 1 milyon ZAR'dan az olan şirketler, normal kurumlar vergisi yerine, ciro seviyesine bağlı olarak %0 ila %3 arasında değişen bir oranda bu vergiyi ödemeyi seçebilmektedirler (Mandy, 2024:01.12.2024). Ayrıca, temettü vergisi de, tüm yerleşik şirketler ve yerleşik olmayan şirketler tarafından Güney Afrika borsasında işlem gören hisselerle ilişkin olarak beyan edilen ve ödenen temettüleri üzerinden %20 oranında uygulanmaktadır. Temettünün gerçek sahibinin Güney Afrika mukimi bir şirket, Güney Afrika emeklilik fonu veya diğer öngörülen muaf kişi olması halinde temettüleri vergiden muaftır.

2.5. Hindistan Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

Güney Doğu Asya'da bir ülke olan Hindistan, coğrafi alan bakımından yedinci en büyük ülke, 1,43 milyarı aşan nüfusuyla dünyanın en kalabalık demokratik ülkesidir. Hindistan 1947 yılında bağımsızlığını kazanmıştır ve bir açık pazar ekonomisine dönüşmektedir. Dış ticaret ve yatırım üzerindeki kontrollerin azaltılması da dahil olmak üzere ekonomik liberalleşme 1990'ların başında başlamış ve 2022/23 vergi yılında %7 olarak tahmin edilen ülkenin büyüme oranını hızlandırmaya hizmet etmiştir (vergi yılı 1 Nisan'da başlamakta ve bir sonraki yılın 31 Mart'ında sona ermekte; Hindistan'da 'vergi yılı' 'mali yılı' olarak adlandırılır ve bir 'vergi yılını' takip eden yıl 'değerlendirme yılı' olarak adlandırılmaktadır) (Tolia, 2024:1).

Hindistan'da gelir vergisi, bireyler ve şirketler dahil olmak üzere çeşitli mükellef kategorilerinden alınan bir doğrudan vergidir. Hindistan Gelir Vergisi Kanunu 1961 (Income Tax Act, 1961), ülkedeki gelir vergisi düzenlemelerini belirlemektedir. Hindistan'daki gelir vergisi sistemi, mükelleflerin yıllık gelirlerine dayalı olarak belirlenmiş kademeli oranlarla çalışmaktadır. Gelir vergisi, Hindistan Gelir Vergisi Departmanı (Income Tax Department) tarafından denetlenmekte ve toplanmaktadır. Hindistan'da bireylerin vergilendirilmesi öncelikle ilgili vergi yılındaki ikamet durumlarına dayanmaktadır. Bireylerin ikamet durumu her vergi yılı için bağımsız olarak belirlenmekte ve ilgili vergi yılında ve geçmiş yıllarda Hindistan'daki fiziksel varlıkları temelinde tespit edilmektedir. Bir birey için ikamet statüsü türleri aşağıda belirtildiği gibi iki kategoriye ayrılmaktadır:

- Yerleşik ve normalde yerleşik (ROR)
- Yerleşik ancak normalde yerleşik değil (RNOR)
- Hindistan'da yerleşik olmayan (NR)

Hindistan vergi kanunları uyarınca, vergilendirme kapsamı bir bireyin ikamet durumuna göre farklılık göstermektedir:

- Yerleşik olanlar (ROR), nerede elde etmiş olurlarsa olsunlar, dünya çapındaki gelirleri üzerinden Hindistan'da vergiye tabidir.

- Tam yerleşik olmayanlar (RNOR), Hindistan'da yalnızca Hindistan'da tahakkuk eden/doğan veya tahakkuk ettiği/doğduğu kabul edilen veya Hindistan'da alınan veya alındığı kabul edilen veya Hindistan'da kontrol edilen bir işten veya Hindistan'da kurulan bir meslekten elde edilen gelirler bakımından vergiye tabidir.

- Yerleşik olmayanlar (NR), Hindistan'da yalnızca Hindistan'da tahakkuk eden/doğan veya tahakkuk ettiği/doğduğu kabul edilen veya alınan veya alındığı kabul edilen gelirler bakımından vergiye tabidir.

RNOR ve NR bireyleri, Hindistan dışında kazandıkları ve elde ettikleri gelirler bakımından vergiye tabi değildir.

Hindistan'da bireylerin vergilendirilmesi öncelikle ilgili vergi yılındaki ikamet durumlarına dayanmaktadır. Bir bireyin vergi yılı içinde aşağıdaki durumlarda mukim olduğu söylenmektedir:

Vergi yılı içinde 182 gün veya daha uzun bir süre boyunca Hindistan'da fiziksel olarak bulunması (182 gün kuralı) veya

- İlgili vergi yılında 60 gün veya daha fazla bir süre boyunca ve önceki dört vergi yılında toplam 365 gün veya daha fazla bir süre boyunca Hindistan'da fiziksel olarak bulunması (60 gün kuralı).

Yukarıdaki iki koşuldan hiçbiri karşılanmazsa, bireyin o vergi yılında NR olduğu söylenmektedir.

Yerleşik bir birey, aşağıdaki koşullardan herhangi birini karşılaması halinde RNOR olarak değerlendirilmektedir:

- Yerleşiklik statüsünün belirlendiği vergi yılından önceki on vergi yılının dokuzunda NR olmuştur.

- Hindistan'daki fiziksel varlığı, ikamet statüsünün belirlendiği vergi yılından önceki yedi vergi yılı boyunca 729 güne eşit veya daha azdır.

Yukarıdaki koşulların her ikisini de karşılamayan yerleşik bir kişi ROR olarak değerlendirilmektedir (Tolia, 2024:3 (a)).

Aşağıdaki tablo, Hindistan'da mukim bireyler için düzenlenen gelir vergisi tarifelerini ve uygulanan vergi oranlarını göstermektedir. Gelir dilimlerine göre belirlenen oranlar, Hindistan'daki vergi sisteminin artan oranlı yapısını yansıtmaktadır.

Tablo 5: 2024 Yılı Hindistan Gelir Vergisi Tarife Yapısı

GELİR	VERGİ ORANI
0 ila 300.00 INR* arası	%0
700.000 INR'nin 300.000 INR'si için 0 INR, fazlası için	%5
1.000.000 INR'nin 700.000 INR'si için 20.000 INR, fazlası için	%10
1.200.000 INR'nin 1.000.000 INR'si için 50.000 INR, fazlası için	%15
1.500.000 INR'nin 1.200.000 INR'si için 80.000 INR, fazlası için	%20
1.500.000 INR'nin 1.500.000 INR'si için 140.000 INR, fazlası için	%30

Not: (*) Hindistan Rupisi

Kaynak: Pwc, "India Individual - Taxes on personal income", <https://taxsummaries.pwc.com/india/individual/taxes-on-personal-income> (Erişim Tarihi: 26.11.2024).

Mukim bir şirket, dünya çapındaki geliri üzerinden vergilendirilmektedir. Mukim olmayan bir şirket ise yalnızca Hindistan'da elde ettiği veya Hindistan'da tahakkuk eden veya ortaya çıkan ya da tahakkuk ettiği veya ortaya çıktığı kabul edilen gelir üzerinden vergilendirilmektedir 2022 yılından itibaren kurumlar vergisi oranı %34,94'e yükseltilmiştir (Trading Economics, 2024:02.12.2024). Mukim bireyler, 2019/20 vergi yılından itibaren geçerli olmak üzere %22'lik avantajlı bir kurumlar vergisi oranından (artı %10'luk ek ücret ve %4'lük geçerli sağlık ve eğitim kesintisi) yararlanılabilmektedir. Bu avantajlı oran şirketin tercihine bağlıdır ve aşağıdaki koşulların kümülatif olarak yerine getirilmesi halinde uygulanabilmektedir:

- Şirket, Özel Ekonomik Bölgedeki (SEZ) bir birime tanınan vergi tatilinden, hızlandırılmış amortisman avantajından veya ek amortisman avantajından, yatırım indiriminden, bilimsel araştırma harcamalarından ve yeni çalışanların istihdamına ilişkin indirim ve Offshore Bankacılık Birimlerinin ve Uluslararası Finansal Hizmet Merkezinin belirli gelirlerinin indirimi dışındaki belirli gelirlere ilişkin herhangi bir indirim talep etmemiştir.

- Şirket, önceki yıllardan devreden zararların ve amortismanların mahsubunu talep etmemiştir; buna, söz konusu zararın yukarıda belirtilen indirimlere atfedilebilir olması koşuluyla, birleşmeden kaynaklanan zarar/amortismanla ilgili herhangi bir amortisman ve zararın mahsubu da dahildir. Bununla birlikte, söz konusu varlık bloğunun 1 Nisan 2019 tarihindeki yazılı değerinde buna karşılık gelen düzeltmeye öngörülen şekilde izin verilecektir.

- İndirimli %22'lik kurumlar vergisi oranından yararlanma seçeneği, gelirin beyan edilmesi gereken tarihten önce öngörülen şekilde sunulmuştur.

Bu seçeneği kullanan şirketler, asgari alternatif vergi ve asgari alternatif vergi kredisi hükümlerinin uygulanabilirliği dışında tutulmuştur (Income Tax Department, Ministry of Finance, Government of India, 2024:02.12.2024).

Yerleşik olmayan veya Hindistan'da daimi işyeri (PE) bulunmayan yabancı bir şirket tarafından elde edilen kazanç ve FTS (teknik servis ücreti) gelirleri için yerel vergi kanunlarında öngörülen %10'luk özel vergi oranı %20'ye yükseltilmiştir. Buna göre, 1 Nisan 2023 tarihinde veya sonrasında yerleşik olmayan bir kişi için vergiye tabi olan kazanç/FTS gelirleri, %20 oranında vergi stopajı artı yerel vergi kanunları kapsamında geçerli ek ücret ve kesinti gerektirmektedir. Bununla birlikte, mukim olmayanlar veya yabancı şirketler, anlaşmaya uygunluk koşullarına uymak kaydıyla, vergi anlaşmalarında sağlanan daha düşük bir vergi oranından yararlanmaya devam edebilmektedir (KPMG, 2023:02.12.2024).

2.6. Türkiye Gelir Vergisi Politikalarının Yapısı ve Uygulanan Vergi Oranları

1980-2000'li yıllar arasında Türkiye'de borçlanmaya dayalı politikaların tercih edilmesi, kamu ekonomisinin temel işlevlerinden sapmasına neden olmuş ve olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Bu politikalar, üretimde azalmaya yol açarak ekonomik krizlerin ortaya çıkmasını kolaylaştırmıştır. Artan borçlanma, faiz oranlarının yükselmesine sebep olmuş ve bu durum devletin daha yüksek reel faiz ödemek zorunda kalmasına neden olmuştur. Ayrıca, alınan borçların geri ödenmesi zamanla ciddi bir problem haline gelmiştir. Her ne kadar 1999 İstikrar Programı'nın başlangıç döneminde olumlu gelişmeler yaşanmış olsa da, mali sistemdeki bozukluklar Kasım 2000'de bir likidite krizine dönüşmüştür. Bu krizin ardından ise Şubat 2001 krizi patlak vermiştir (Gencel ve Kuru, 2012:40).

Bu dönemde gelir vergisi düzenlemelerine olan ihtiyaç, ekonomik, sosyal ve mali faktörlerin bir araya gelmesiyle şekillenmiştir. Ekonomik dinamikler arasında, gelir dağılımındaki eşitsizliklerin giderilmesi, kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün azaltılması ve vergi tabanının genişletilmesi gibi hedefler öne çıkmıştır. Sosyal dinamikler açısından bakıldığında, toplumun farklı kesimlerinin üzerindeki vergi yükünün adil bir şekilde dağıtılması ve sosyal adaletin sağlanması gerekliliği dikkat çekmiştir. Mali açıdan ise devletin bütçe açıklarını kontrol altına alması, kamu hizmetlerini finanse edebilmesi ve borçlanma gereksinimini azaltması için daha etkin bir vergi sistemi oluşturulması zaruri hale gelmiştir. Bu bağlamda, gelir vergisi düzenlemeleri yalnızca bir mali araç değil, aynı zamanda ekonomik büyüme ve toplumsal refah için bir denge unsuru olarak değerlendirilmiştir.

Türk Vergi Sistemi'nde gelir vergisi tarifesi, artan oranlı bir yapıya sahiptir. Bu sistemde, bireylerin gelir düzeyi arttıkça ödediği vergi oranı da artmaktadır. Böyle bir yapı, daha yüksek gelir elde eden bireylerin daha fazla vergi ödemesi yoluyla dikey adaleti sağlamayı

amaçlamaktadır. Ancak, enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde, özellikle dar gelirli kesimler üzerindeki vergi yükü artmakta ve bu durum sosyal adaleti zedelemektedir. Artan oranlı tarife, belirli bir gelir seviyesinden sonra düz ve yüksek oranlı bir vergi yapısına dönüşmektedir. Bu durum, bireyleri yasal sınırlar içinde vergi yükünü azaltmak için "vergi planlaması" yapmaya veya gelirlerini beyan etmeyi ertelemeye yöneltebilmektedir. Böylece, vergi sistemi yasal olmasına rağmen gelir vergisi tahsilatında düşüş yaşanmasına sebep olmaktadır (Dinçer ve Kalelioğlu, 2013:94). Ayrıca, yüksek oranlı vergiler, bireyleri kayıt dışı faaliyetlere yönlendirebilmektedir. Bu durum, sadece gelir vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payını azaltmakla kalmaz, aynı zamanda ekonomideki kayıt dışılığın artmasına ve mali disiplinin zayıflamasına yol açmaktadır. Dolayısıyla, vergi tarifesindeki bu yapısal sorunlar, sistemin hem ekonomik hem de sosyal hedeflerini etkiler hale gelmektedir.

Aşağıda Tablo 6'da 2024 yılında geçerli olan gelir vergisi tarifesi sunulmaktadır. Bu tarife, farklı gelir seviyelerine sahip kişilerin gelirlerine uygulanan vergi oranlarını göstermektedir. Tablo, vergi mükelleflerine 2024 yılında hangi oranlarda gelir vergisi ödemesi gerektiği konusunda rehberlik sağlamaktadır.

Tablo 6: 2024 Yılı Türkiye Gelir Vergisi Tarife Yapısı

GELİR	VERGİ ORANI
110.000 TL'ye kadar	%15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası için	%20
580.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL (ücret gelirlerinde 870.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL), fazlası için	%27
3.000.000 TL'nin 580.000 TL'si için 135.000 TL, (ücret gelirlerinde 3.000.000 TL'nin 870.000 TL'si için 213.000 TL), fazlası için	%35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 982.000 TL, (ücret gelirlerinde 3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 958.800 TL), fazlası için	%40

Kaynak: 30 Aralık 2022 Tarih ve 32059 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan 323 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.

Küreselleşme sürecinin son aşamasında, sermaye hareketlerinin hız kazanması ve çok uluslu şirketlerin faaliyet gösterecekleri yerleri seçerken esnek davranabilmesi, kurumlar vergisi oranlarının stratejik önemini artırmıştır. Yüksek kurumlar vergisi oranları, bu tür şirketlerin yatırım kararlarını doğrudan etkileyerek, daha düşük vergi oranları sunan ülkelere yönelmelerine neden olabilmektedir. Bu durum, ülkelerin kurumlar vergisi gelirlerinde azalmaların yaşanmasını doğal bir sonuç haline getirmektedir. Günümüzün ekonomik dinamikleri ve ülkeler arasındaki ilişkiler, küresel entegrasyonun artması ve ekonomik sınırların giderek önemini yitirdiği bir dünya düzenine işaret etmektedir. Bu bağlamda, ülkelerin yalnızca yüksek vergi oranlarına dayanarak kamu gelirlerini artırma potansiyeli sınırlı kalmaktadır. Çok uluslu firmalar, ekonomik avantajlar sağlayan bölgelerde faaliyetlerini yoğunlaştırarak, yüksek vergi oranlarına sahip ülkelere uzaklaşmayı tercih etmektedir. Bu durum, devletlerin hem

ekonomik büyümeyi desteklemek hem de rekabetçiliklerini korumak için vergi politikalarını daha dikkatli tasarımları gerektiğini göstermektedir (Dökmen, 2018:78).

Günümüzde, kurumlar vergisi oranları ile elde edilen vergi geliri arasındaki ilişki artık doğrusal bir yapıya sahip değildir. Eskiden, yüksek vergi oranları yoluyla daha fazla gelir elde etme anlayışı yaygınken, bu yaklaşım günümüz ekonomik koşullarında etkisini yitirmiştir. Artan küresel rekabet ve sermaye hareketliliği, ülkeleri yabancı yatırımları çekmek ve rekabet güçlerini korumak adına daha esnek ve cazip politikalar üretmeye zorlamaktadır. Bu yeni politikalar arasında düşük kurumlar vergisi oranları, yatırım indirimleri ve ekonomik teşvikler önemli bir yer tutmaktadır. Bu önlemler, hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar için daha elverişli bir ortam yaratarak sermaye akışını hızlandırmayı ve ekonomik büyümeyi desteklemeyi hedeflemektedir. Ayrıca, bu yaklaşım, ülkelerin küresel rekabet arenasında daha avantajlı bir konuma gelmelerine ve yerel iş dünyasını canlandırarak istihdam yaratmalarına olanak tanımaktadır.

Son yıllarda Türkiye'de kurumlar vergisi oranlarında önemli değişiklikler yaşanmıştır. Bu değişiklikler, ekonomik büyümeyi teşvik etmek, yabancı yatırımları çekmek ve vergi uyumunu artırmak gibi hedeflerle gerçekleştirilmiştir. 2000'li yılların başında kurumlar vergisi oranı %33 olarak gerçekleşmiştir. Yüksek oranlar, vergi uyumunun düşmesine ve sermayenin daha düşük vergili ülkelere kaymasına neden olmaktadır. Bu durum, özellikle küreselleşen ekonomi içinde Türkiye'nin rekabet gücünü zayıflatmıştır. 2006 yılında çıkarılan 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile kurumlar vergisi oranı %33'ten %20'ye düşürülmüştür. Bu reform, Türkiye'nin bölgesel ve uluslararası rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Daha düşük vergi oranı, kayıt dışı ekonominin azaltılmasına ve vergi gelirlerinin sürdürülebilir bir şekilde artmasına katkı sağlamıştır. 2018 yılında yapılan düzenlemelerle, belirli süreyle geçerli olmak üzere kurumlar vergisi oranı artırılmıştır. 2021 ve 2022 yıllarında kurumlar vergisi oranı sırasıyla %25 ve %23 olarak belirlenmiştir. 2023 itibarıyla oran tekrar %20 seviyesine indirilmiştir. Ancak 2024 yılı itibarıyla kurumlar vergisi oranı yeniden %25 olarak güncellenmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2. maddesi, kurumlar vergisi mükelleflerini beş ana gruba ayırmaktadır. Bu sınıflandırma, vergi sistemindeki yükümlülüklerin farklı kurum türlerine göre düzenlenmesini sağlamaktadır. Bunlar; sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıklarıdır.

Kurumlar vergisinde mükellefiyet iki çeşittir. Bunlar; tam mükellef ve dar mükellefiyettir. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 3 (1) maddesinde; "*Tam mükellefiyet: Kanunun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunanlar, gerek Türkiye*

“içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançların tamamı üzerinden vergilendirilirler” şeklinde tanımlanmıştır. Aynı kanununun 3 (2) maddesinde; “Dar mükellefiyet: Kanununun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanuni ve iş merkezlerinin her ikisi de Türkiye’de bulunmayanlar, sadece Türkiye’de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirilirler” olarak tanımlanmıştır.

3. BRICS Ülkeleri ve Türkiye Karşılaştırması

Türkiye ve BRICS ülkelerinin vergi politikalarını karşılaştırmak, bu ülkelerin ekonomik yapılarına, gelir dağılımı hedeflerine ve stratejik önceliklerine göre farklılıkları anlamak açısından önemlidir.

BRICS Ülkeleri: BRICS ülkeleri vergi politikalarını, ekonomik büyümeyi teşvik etme, yatırımları çekme ve gelir adaletini sağlama maksadıyla şekillendirmektedir.

- **Çin:** Vergi politikalarını oluştururken, ekonomik büyümeyi destekleyen düşük vergi oranları ve yatırımlara yönelik teşviklere odaklanmaktadır.

- **Rusya:** Düz oranlı vergilendirme sistemi uygulanmakta ve özellikle kişisel gelir vergisinde sade bir yapıyı tercih etmektedir.

- **Hindistan:** Artan oranlı kişisel gelir vergisi sistemi ve yüksek kurumlar vergisi oranları uygulanmaktadır.

- **Brezilya:** Vergi sistemi karmaşık bir yapıya sahiptir, ancak kişisel gelir vergisinde düşük gelir gruplarına yönelik destekleyici düzenlemeler uygulanmaktadır.

- **Güney Afrika:** Kişisel gelir vergisi sistemi artan oranlı bir yapıya sahiptir ve bu yönüyle yüksek gelir gruplarını hedef almaktadır.

Türkiye: Artan oranlı kişisel gelir vergisi tarifesi ile yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınmasını hedeflemektedir. Son yıllarda kurumlar vergisi oranında değişiklikler yapılarak (%20-25 seviyelerinde) ekonomik rekabeti artırmak ve yatırımı teşvik edici politikalar oluşturmayı amaçlamaktadır.

Tablo 7: BRICS Ülkeleri ve Türkiye Gelir Vergisi Oranları ve Özelliklerinin Karşılaştırılması

Ülke	Gelir Vergisi Oranları	Dikkat Çeken Özellikler
Brezilya	%0- %27,5	Düşük gelir grupları vergi dışı bırakılmakta, beyan edilen gelir üzerinden masraflar düşürülebilmektedir.
Rusya	%13	Gelir vergisi sade ve tek oranlı bir yapıya sahiptir.
Hindistan	%0- %30	Artan oranlı bir sistem uygulanmakta, düşük gelirler desteklenmekte, yüksek gelirler yüksek oranda vergilendirilmektedir.
Çin	%3- %45	Geniş kapsamlı ve artan oranlı tarife yapısıyla, yüksek gelir gruplarına yüksek oranlar uygulanmaktadır.

Güney Afrika	%18- %41	Orta ve yüksek gelir gruplarını hedefleyen artan oranlı bir yapıya sahiptir.
Türkiye	%15- %40	Orta gelir gruplarına uygulanan başlangıç oranları BRICS ülkelerine kıyasla daha yüksektir.
Kaynak: Tablo ülke verileri kullanılarak tarafımca hazırlanmıştır.		

Yukarıda yer alan tablo, BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin gelir vergisinin özelliklerinin karşılaştırılmasını göstermektedir. Brezilya, Hindistan ve Çin gibi ülkelerde düşük gelir grupları için başlangıç oranları %0 seviyesindedir. Bu durum düşük gelirli kesimleri desteklemekte ve sosyal adaleti sağlamaktadır. Türkiye'de ise gelir vergisinin başlangıç oranı %15 olup BRICS ülkelerine kıyasla yüksektir. Bu durum, özellikle düşük ve orta gelir grupların üzerinde vergi yükünün daha fazla hissedilmesine neden olmaktadır.

BRICS ülkeleri vergi politikaları, ekonomik büyümeyi teşvik etme, yatırımları çekme ve gelir adaletini sağlamayı amaçlamaktadır. Çin ve Hindistan gibi ülkelerde vergi yükü stratejik sektörler için çekmek amacıyla esnek hale getirilmektedir. Türkiye'de vergi politikalarının hedefi ise, kamu gelirlerini artırmak ve sosyal adaleti sağlamaktır. Ancak vergi yükünün orta gelir grupları üzerinde yoğunlaşması, ekonomik büyüme ve kayıt dışı ekonomiyle mücadelede engel oluşturabilmektedir.

Kurumlar vergisi politikaları, ülkelerin ulusal ve uluslararası yatırım çekme stratejilerini, ekonomik büyüme hedeflerini ve vergi gelirlerinin sürdürülebilirliğini doğrudan etkilemektedir. Türkiye ve BRICS ülkeleri arasındaki kurumlar vergisi politikaları karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde şu sonuçlar öne çıkmaktadır:

Tablo 8: BRICS Ülkeleri ve Türkiye Kurumlar Vergisi Oranları ve Özelliklerinin Karşılaştırılması

Ülke	Kurumlar Vergisi Oranları	Teşvik ve Politikalar
Brezilya	%15+%10 ek oran (yüksek kazançlar için)	Küçük işletmelere özel vergilendirme sistemi (Simplex and Supersimplex) uygulanmaktadır.
Rusya	%20	Basitleştirilmiş vergi sistemleri bulunmaktadır. KOBİ'ler için özel düzenlemeler yapılmaktadır.
Hindistan	%22- %34,94	İşletmelere yatırımlar ve teknolojik gelişmelere yönelik birçok teşvik sunulmaktadır.
Çin	%25 (bazı sektörlerde %15)	İleri teknoloji ve özel yatırımlar için düşük kurumlar vergisi oranları uygulanmaktadır.
Güney Afrika	%27 (küçük işletmeler için kademeli)	KOBİ'ler için ciroya dayalı kolaylaştırılmış vergi sistemi sunulmaktadır.
Türkiye	%25	Kurumlar vergisi oranları zaman zaman artırılıp azaltılmakta, teşvikler ise kısıtlanmaktadır.
Kaynak: Tablo ülke verileri kullanılarak tarafımca hazırlanmıştır.		

BRICS ülkeleri, kurumlar vergisi politikalarını yatırım çekme, ekonomik büyüme ve küçük işletmeleri destekleme odaklı şekillendirmektedir. Özellikle Çin, Rusya ve Brezilya gibi ülkeler, sektörel teşvikler ve sade vergi yapılarıyla yatırımcılar için cazip bir ortam yaratmaktadır. Türkiye, geçmişte kurumlar vergisi oranlarını düşürerek (2006 yılında %20

seviyesine indirilmiştir) yatırımcı dostu politikalar geliştirmiştir. Ancak zaman içinde oranların değişkenlik göstermesi, vergi sisteminin öngörülebilirliğini azaltmıştır. BRICS ülkeleri ile rekabet edebilmek için teşvik mekanizmalarının daha kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Türkiye ve BRICS ülkelerinin gelir vergisi tarifeleri, ekonomik yapıları, vergi politikaları ve gelir dağılımı hedefleri açısından farklılıklar göstermektedir. Türkiye'nin artan oranlı gelir vergisi tarifesi, yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınmasını amaçlarken, BRICS ülkelerinde düşük ve orta gelir gruplarına yönelik destekleyici düzenlemeler öne çıkmaktadır. Brezilya ve Hindistan gibi ülkelerde düşük gelir gruplarını desteklemek amacıyla uygulanan daha düşük başlangıç oranları (%0) dikkat çekerken, Çin ve Güney Afrika, üst gelir gruplarına yönelik daha yüksek oranlar (%45 ve %41) uygulamaktadır. Rusya'nın düz oranlı ve sınırlı artış içeren gelir vergisi sistemi, diğer ülkelerle kıyaslandığında daha sade ve düşük oranlıdır. Türkiye'nin %40'lık en yüksek gelir vergisi oranı, Çin ve Güney Afrika gibi ülkelerle benzer seviyelerde olsa da, düşük gelir gruplarına uygulanan başlangıç oranı (%15), diğer ülkelerden daha yüksektir. Bu durum, Türkiye'de gelir vergisi yükünün orta ve alt gelir gruplarında daha fazla hissedilmesine neden olabilmektedir.

BRICS'e üyelik süreci, Türkiye'nin uluslararası ekonomik arenada etkinliğini artırma ve küresel ekonomik karar alma mekanizmalarında daha güçlü bir konuma gelme hedefi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte, Türkiye'nin vergi politikalarının, özellikle de kurumlar vergisi stratejilerinin, üyelik müzakerelerinde ve ekonomik iş birliğini derinleştirme çabalarında belirleyici bir rol oynayacağı açıktır. BRICS ülkeleri, kurumlar vergisi politikalarını ekonomik büyümeyi teşvik etmek, yatırımları çekmek ve bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla şekillendirmiştir. Türkiye'nin de bu ülkelerle ekonomik uyum sağlamak ve BRICS ülkelerinin yatırım çekme politikalarına paralel bir strateji geliştirebilmesi için, özellikle kurumlar vergisi oranlarında istikrar ve rekabet gücü sağlanması gerekmektedir. Yüksek oranların, yabancı sermaye akışını caydırıcı etkisini göz önünde bulunduran Türkiye, 2006'dan itibaren uyguladığı reformlarla bu alanda önemli adımlar atmıştır. Ancak, BRICS ülkelerindeki teşvik odaklı vergi politikaları, Türkiye'nin bu platformda güçlü bir ortak olarak konumlanabilmesi için ek düzenlemeler gerektirdiğini de göstermektedir.

BRICS üyeliği, Türkiye için yalnızca ekonomik bir iş birliği değil, aynı zamanda uluslararası sermaye akışı ve ticaret politikalarının şekillendirilmesinde daha etkin bir rol üstlenme fırsatıdır. Bu bağlamda, kurumlar vergisi politikaları, Türkiye'nin BRICS içindeki konumunu güçlendirecek stratejik bir araçtır. Küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik teşviklerin artırılması, ileri teknoloji yatırımları için cazip vergi oranlarının uygulanması ve

sektörel bazda vergi indirimlerinin genişletilmesi, Türkiye'nin BRICS üyelik sürecindeki müzakere gücünü artıracaktır.

Sonuç olarak, Türkiye'nin kurumlar vergisi politikaları, yalnızca bir maliye politikası aracı değil, aynı zamanda ekonomik büyüme, uluslararası yatırım çekme ve BRICS gibi büyük ekonomik bloklarda yer alma hedeflerini destekleyen bir köprü işlevi görecektir. Türkiye'nin bu alanda gerçekleştireceği reformlar, BRICS üyeliği sürecine ve sonrasına önemli bir katkı sağlayarak, küresel ekonomik rekabet gücünü artırma yolunda kritik bir adım olacaktır.

KAYNAKÇA

- BBC NEWS (2024). "BRICS: Katılan Ülkeler Kazan'daki Zirveden Ne Bekliyor?". <https://www.bbc.com/turkce/articles/c0lp875d4dzo>.
- BRITACOM. (2022). *BRICS tax meeting held virtually with tangible outcome*. https://www.britacom.org/xw_7086/news/202211/t20221109_1126875.html.
- Da Silva, D. R. R. S. (2007). *Brazil's new simplified tax regime for small business enters into force*. <http://www.azevedosette.com.br/noticias/noticia?id=1017>.
- Dinçer, M., & diğerleri. (2013). Gelirin tespiti ve vergilendirilmesi: Safi artış teorisi, kaynak teorisi. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 85-104.
- Dökmen, G. (2018). Kurumlar vergisi oranı-hasılat ilişkisi: OECD örneği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(3), 77-97. DOI:<https://doi.org/10.11616/asbed.vi.470681>.
- Expatica for International. (2024). *Corporate tax in Russia*. <https://www.expatica.com/ru/finance/taxes/corporate-tax-in-russia-1071356/#regimes>.
- Gencel, U., & Kuru, E. (2012). Vergi kültürü ve vergi politikaları etkileşimi: Türkiye değerlendirmesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 10(20), 29-60.
- Income Tax Department, Ministry of Finance, Government of India. (2024). *Income Tax Act, 1961*. <https://incometaxindia.gov.in/Pages/acts/income-tax-act.aspx>.
- IRPF (Imposto sobre a renda das pessoas físicas). (2020). *Dedução mensal por dependente*. <https://www.gov.br/receitafederal/pt-br#dedu--o-mensal-por-dependente>.
- Kaizencpa. (n.d.). *China's current tax system—Types of taxes*. <https://kaizencpa.com/Knowledge/info/id/282.html>.
- Karakurt, B. (2016). Küresel krizin etkilerini azaltmada mali yönetişimin rolü: BRICS ülkeleri örneği. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(2), 185-212.

- Kireenko, A. P. (2023). Empirical studies of taxation in BRICS countries: Literature review. *Journal of Tax Reform*, 9(3), 330-342. DOI: <https://doi.org/10.15826/jtr.2023.9.3.145>.
- KPMG. (2024). *India 2023: India tax profile*. <https://kpmg.com/xx/en/what-we-do/services/tax.html>.
- Mandy, K. (2024). *Corporate—Taxes on corporate income*. PwC South Africa, Worldwide Tax Summaries. <https://taxsummaries.pwc.com/south-africa/corporate/taxes-on-corporate-income>.
- OECD. (2006). *Fundamental reform of personal income tax* (OECD Tax Policy Studies No. 13, p. 96). <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264025783-en.pdf?expires=1732871986&id=id&accname=quest&checksum=E4CE2D1F357651A814CAD4BF1B9FD417>.
- Resmî Gazete. (n.d.). *Kurumlar Vergisi Kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5520.pdf>.
- Rödl & Partner. (2016). *China: Tax framework. Achieving Clarity*. <https://www.roedl.com/en-gb/de/media/publications/brochures/documents/brochure-tax-guide-china-roedl-partner.pdf>.
- Sachs, G. (2003). *Dreaming with BRICs: The path to 2050*. *Global Economics Paper*, 1-16.
- Santana, A. D. S., & others. (2018). Imposto de renda pessoa física: Conceito e princípios. *Revista Eletrônica Organizações e Sociedade*, 7(8), 103-118, DOI:<https://doi.org/10.29031/ros.v7i8.404>.
- South African Revenue Service (SARS). (2023). *Tax statistics 2023*. National Treasury, Republic of South Africa.
- PwC. (2019). *The People's Republic of China tax facts and figures* (p. 11). <https://www.pwccn.com/en/tax/publications/peoplerepublic-of-china-tax-facts-2019.pdf>.
- The World Bank. (2019). *In 2017, services were the main driver of economic growth in BRICS*. <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/stories/services-drive-economic-growth.html>.
- Tolia, S. (2024). *India overview*. PwC India, Worldwide Tax Summaries, 1. <https://taxsummaries.pwc.com/india>.

Trading Economics. (2024). *Hindistan kurumlar vergisi oranı*.
<https://tr.tradingeconomics.com/india/corporate-tax-rate>.

Wadhwa, G., & Mishra, K. (2019). Comparative study of taxation structure of India with BRICS countries. *Academic Journal of Accounting and Finances*, 1(1), 19-24.

Werneck, R. L. F. (2006). An evaluation of the 2003 tax reform effort in Brazil. *Brazilian Journal of Political Economy*, 26(1), 75-94.

Werneck, R. L. F. (2000). *Tax reform in Brazil: Small achievements and great challenges* (Texto para Discussão No. 436). Catholic University of Rio de Janeiro, Departamento de Economia PUC-Rio.

Yılmaz, Y. (2020). Çin'in gelişen ekonomisi ve vergi sistemi. *Vergi Raporu*, (246), 38-55.

Yüce, M., & Akkaya, H. (2024). Pandemi sonrası BRICS ülkeleri ve Türkiye'de vergi politikalarının değerlendirilmesi. *Ekin Basım Yayın Dağıtım*, 90-107.

KATKI ORANLARI VE ÇIKAR ÇATIŞMASI/ CONTRIBUTION RATES AND CONFLICTS OF INTEREST

Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.	Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Yazar Katkıları	<i>Çalışmanın Tasarlanması:</i> EKK (%100) <i>Veri Toplanması:</i> EKK (%100) <i>Veri Analizi:</i> EKK (%100) <i>Makalenin Yazımı:</i> EKK (%100) <i>Makale Gönderimi ve Revizyonu:</i> EKK (%100) <i>Sorumlu Yazar:</i> Ş.B.: (%100)	Author Contributions	<i>Research Design:</i> EKK (%100) <i>Data Collection:</i> EKK (%100) <i>Data Analysis:</i> EKK (%100) <i>Writing the Article:</i> EKK (%100) <i>Article Submission and Revision:</i> EKK (%100)
Etik Bildirim	info@akademikyorum.com	Complaints	info@akademikyorum.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.	Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.	Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.	Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .